

COMITÉS LECTORES EN COLOMBIA

Gemma Lluch
Janeth Chaparro

La experiencia de Fundalectura en la valoración y recomendación de libros para bebés, niños y jóvenes:

Cómo organizar un comité de valoración de libros

Cómo son las personas que forman los comités

La dinámica de las reuniones

Cómo defendemos una opinión en público: el respeto por la palabra

Qué herramientas utilizamos

La sistematización del trabajo realizado

La recomendación de libros para mediadores e instituciones

Presentación de plantillas de organización:

Valoración general de los libros

Valoración de los libros instructivos

Valoración de libros literarios

Presentación de libros

Oharrak

LA EXPERIENCIA DE FUNDALECTURA EN LA VALORACIÓN Y RECOMENDACIÓN DE LIBROS PARA BEBÉS, NIÑOS Y JÓVENES

En su trabajo de promoción de la lectura en la familia, en la escuela, en las bibliotecas y en

otros espacios, para Fundalectura ha sido determinante la consideración de que para formar

lectores es necesario que niños y jóvenes accedan a buenos libros, por ello sus programas se

basan en las recomendaciones de libros que hacen sus comités de valoración.

Con veinte años de trabajo continuo, los comités desarrollan un minucioso de trabajo de selección y recomendación de libros para la primera infancia, los niños y los jóvenes a partir de la oferta editorial que circula en Colombia. Esta experiencia fue objeto de una investigación coordinada por la profesora valenciana Gemma Lluch Crespo, posteriormente recogida en la

publicación *Cómo reconocer los buenos libros*

para niños y jóvenes (Fundalectura, 2009), del cual se ha editado en España una

adaptación realizada por Gemma Lluch y titulada *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes. Los comités de valoración de libros en las bibliotecas* (Gijón: Editorial Trea, 2010).

COMITÉS DE LECTORES DE COLOMBIA: SU ORGANIZACIÓN,
FUNCIONAMIENTO Y OBJETIVOS
JANE TH CHAPARRO. FUNDACIÓN DE INVESTIGACIÓN Y PROMOCIÓN DE LA LECTURA, COLOMBIA
GEMMA L LUCH. UNIVERSIDAD DE VALÈNCIA

¿Cómo organizar un comité de valoración de libros?

Los comités de valoración son un espacio de formación que posibilita el intercambio de saberes y experiencias en torno a los libros dirigidos a los niños y jóvenes, la actualización

sobre la oferta editorial y la construcción y refinamiento de los criterios de apreciación de los

libros literarios e informativos, en un diálogo permanente entre sus participantes.

Lo esencial en un comité son las personas. Estas asumen un compromiso personal como

lectores, profesionales y mediadores del libro y la lectura, así como el reto y la responsabilidad de formar lectores en la escuela, la biblioteca o el hogar.

Un comité de selección de libros es una forma de trabajo que aúna esfuerzos, experiencias y

conocimientos para hacer de las bibliotecas una herramienta vital en la comunidad que atiende. Su función varía según su ámbito de acción, así en la: *Biblioteca pública*: selecciona materiales para las actividades de promoción de lectura, fija sus políticas de selección de libros para los programas o para elaborar las guías de recomendaciones para las familias, los lectores o para ofrecer lecturas a los docentes, define criterios para la compra de libros, ajustando su presupuesto anual a las necesidades de la comunidad que usa la biblioteca.

Biblioteca escolar: incorporar nuevos libros a la colección, fijar políticas de selección desde la

biblioteca, por ejemplo, para fortalecer el proyecto educativo del centro, apoyar las actividades de animación y fomento de lectura y el currículo y, en definitiva, para cumplir con los objetivos que el centro y la legislación establecen para la biblioteca escolar. Propiciar la creación de comités de valoración de libros contribuye a transformar las bibliotecas pública y escolar en lugares de formación de lectores porque permite el encuentro de niños y jóvenes con los buenos libros, gracias al compromiso de adultos que con esta labor refinan su criterio en la selección de materiales, continúan su formación como lectores y sus prácticas profesionales en torno a la lectura y la divulgación del conocimiento.

¿Quiénes conforman los comités ?

Para construir un comité de valoración se deben considerar aspectos que tienen que ver con

los libros, los espacios y, ante todo, con las personas. Es ideal que en un comité se conjuguen

las opiniones de personas de todas las edades, con distintas sensibilidades y disciplinas, que

representen a los diferentes grupos sociales de una comunidad. Por ejemplo, si se

trata de conformar un comité de valoración en una biblioteca escolar, es importante que en él estén representados los padres de familia, los maestros, los alumnos, las directivas y el personal de la biblioteca. En el caso de una biblioteca pública, los usuarios serían la parte fundamental del comité. En cualquier caso, la condición esencial para las personas que deseen integrarlo es que les guste leer y hablar de sus lecturas. Cada comité debe nombrar un coordinador. Además de ser un buen lector, es esencial que tenga disposición para aprender y autoformarse, también es importante que sea organizado, responsable, puntual y que asuma con seriedad el rol que ha asumido. Una de las mayores responsabilidades de un coordinador es la creación del mejor clima de trabajo, de manera que todos se sientan cómodos expresando sus opiniones, incluso cuando estas difieran de las de la mayoría.

¿Cuál es la dinámica de las reuniones ?

Iniciar un comité de valoración exige algunas tareas previas fundamentales, tales como el diseño de una convocatoria, atractiva e impactante, que nos permita asegurar la participación de un grupo de personas con los mismos intereses. También es importante una primera reunión que detalle el trabajo que se ha de realizar, los compromisos y exigencias de éste.

Es indispensable, también que las reuniones se rijan por un protocolo que contemple horarios y contenidos. Solo así, un miembro que falte durante un tiempo sabe cuándo y cómo volver sin necesidad de preguntar a nadie, porque confía plenamente en los compromisos iniciales que los miembros y la biblioteca han contraído sobre cuándo y dónde reunirse, a qué horas y para examinar qué tipo de materiales.

Sobre la mecánica de trabajo de un comité, Fundalectura propone como modelo el análisis de cada título por tres evaluadores, donde cada uno argumenta en favor o en contra de su recomendación desde los criterios consignados en la investigación¹ y también en la bibliografía sobre el tema, desde su experiencia como lector y como profesional de un área. Al final de cada discusión el grupo decide por consenso si un título puede incluirse o no en las listas de recomendados.

Cómo defendemos una opinión en público: el respeto por la palabra

Defender una opinión en público requiere preparación de los argumentos, solo así se garantiza que un debate sea interesante para todos. Pero en la discusión y la sustentación de las ideas es fundamental partir del respeto que se tiene del otro, al exponer las ideas y también al escuchar y afianzar una opinión o refutarla. Este aspecto incide sustancialmente en el buen desempeño de las personas en un comité de valoración y en el trabajo conjunto que este supone; de todos los asistentes depende el buen trato y las relaciones que en él se tejen.

¿Qué herramientas utilizamos ?

Cada comité determina cuáles son herramientas más eficaces para normalizar y sistematizar su información. A continuación se mencionan las utilizadas en los comités de valoración de

Fundalectura:

Ficha de valoración general: Compila los datos bibliográficos de cada título, un resumen de

los comentarios que han hecho los evaluadores y el resultado de la valoración.

Ficha de valoración de los libros literarios: Resume los criterios generales de valoración para la literatura dirigida a niños y jóvenes.

Ficha de valoración de los libros informativos: Resume los criterios generales de valoración para libros documentales.

Clasificación por géneros y temas: Permite detallar los contenidos de los libros recomendados y requiere la utilización de tesauros especializados.

1 Publicada bajo los títulos *Cómo reconocer los buenos libros para niños y jóvenes* (Fundalectura, 2009),

Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes (Trea, 2010).

Clasificación por edades y desarrollo de los lectores: Orienta la tarea de selección según el público al que estarían dirigidos los libros recomendados. También puede ser útil para el diseño de programas o actividades de fomento de lectura.

Tabla de prioridades según la calidad de los libros: Establece distintas prioridades para la

selección y adquisición de los libros de acuerdo con su calidad.

Recoger y sistematizar el trabajo resultante de un comité permite hacer un seguimiento detenido a los libros pertinentes e interesantes para una biblioteca pública o escolar. Registrar y

normalizar esta información optimiza la labor de un comité, ya que con ella pueden producirse, por ejemplo, selecciones temáticas de libros recomendados para divulgar en diferentes

medios (impresos, blogs, sitios web o redes sociales), para satisfacer distintos intereses, diferentes públicos...

Criterios generales para seleccionar y clasificar libros de calidad

Siempre se usan criterios para la valoración o la selección de los libros. Unas veces no se explicitan y es lo que llamamos: canon oculto. El uso de criterios no explícitos, no compartidos con la comunidad para seleccionar unos libros en detrimento de otros. Lo que proponemos aquí es explicitar estos criterios. Hacerlo como una propuesta general que pueda ser discutida y enriquecida por la comunidad que los usa.

1. El conocimiento de los lectores: los criterios por edades

A medida que crece una persona (en edad, en lecturas) aumentan sus competencias y puede enfrentarse cada vez a textos más elaborados, extensos y de mayor exigencia. Y no solo por el lenguaje que el texto utiliza, sino también por su estructura y densidad conceptual. También cuenta la experiencia vital: hay temas que interesan más en algunas etapas del desarrollo o que se pueden entender con mayor profundidad a partir de cierta edad, porque a la forma en que se tratan y a su complejidad se suma la comprensión de lo que se ha vivido.

2. Los temas que les atraen

Los temas de la literatura infantil y juvenil son los mismos de la literatura universal y cada vez hay menos tópicos prohibidos o poco habituales, sin embargo son recurrentes los libros que se refieren a sentimientos y emociones, condición humana, cotidianidad de niños y jóvenes... Los libros informativos abordan diversas áreas –ciencias sociales, ciencias naturales, ciencias aplicadas, bellas artes, humanidades– para contribuir a la formación científica o humanística del lector, con propuestas amenas e innovadoras que buscan satisfacer sus necesidades de información y les proponen otras maneras de acceder a los conocimientos, acercándose a esos lenguajes que tanto los atraen –la televisión, Internet, los juegos– y tomando distancia de las formas tradicionales de transmitir el saber.

3. Criterios generales para la selección de libros literarios

Tienen que ver con los paratextos, la edición, el tema y su tratamiento, el lenguaje, la estructura, el narrador, los personajes, el tiempo, el espacio, las ilustraciones

4. Criterios generales para la selección de libros Informativos

Tienen que ver con los contenidos y su tratamiento, la información, el lenguaje, la estructura o las imágenes como los mapas, cuadros, diagramas, tablas y otros recursos gráficos.

La investigación en los comités de valoración de libros.

La investigación original consta de diferentes partes. En la primera, se hace historia recogiendo el testimonio de las personas que participaron en el nacimiento de los comités, a través de los documentos escritos y orales que se refieren a los inicios, el

funcionamiento y la evolución. A continuación, se describe cómo son los comités de valoración que funcionan en la actualidad. Para ello, por un lado, se muestran los resultados de una encuesta exhaustiva que los miembros de los comités contestaron de manera anónima y facilitó el conocimiento de su perfil y la relación que establecen con los comités. Y, por otro, se describe el protocolo de funcionamiento de estos encuentros, las actividades que en ellos se realizan y los materiales que usan. La finalidad es mostrar de la manera más completa y más clara posible su manera de trabajar.

Además, se recopilan los materiales de trabajo que los responsables y los miembros de los comités utilizan para su correcto funcionamiento, las fichas de valoración general y de libros informativos, las tablas que recogen los criterios para la clasificación de los libros por géneros o según la edad del lector sugerido.

La parte principal de la investigación tenía como objetivo analizar los criterios de valoración de libros que utilizan los comités para valorar los libros literarios, los dirigidos a bebés y los informativos para elaborar de manera inductiva unos criterios que orientaran el trabajo posterior.

Partimos de una tradición y de un trabajo ya realizado y queríamos mostrar cómo lo hacemos. Nuestra investigación es inductiva; de las observaciones que los comités de valoración han realizado sobre los libros para niños y jóvenes tomamos el criterio general de valoración que en ellas está implícito. Por eso, la recogida de datos era fundamental y tenía que ser concienzuda y significativa para ser representativa.

Así, los criterios que hemos propuesto en el libro han partido de las siguientes fuentes:

- Nueve comités de valoración que, sumando las personas que asistieron a cada uno de ellos, recogen 103 intervenciones que evaluaron un total de 55 libros.
- Ochenta fichas de libros valorados con un mínimo de dos evaluaciones escritas y un máximo de cuatro. Aportan, por lo menos, 160 voces evaluadoras.
- Ciento cinco reseñas de libros, escritas por las personas que asisten a los comités y publicadas en la revista Nuevas hojas de lectura.

En total, agrupan las valoraciones sobre 240 libros realizadas en un total de 388 intervenciones por los más de sesenta y cinco miembros de los comités de valoración de Fundalectura que participaron en la investigación.

NARRAZIO

EREDUAK:

Ahozkotik idatzira: Itziar Zubizarreta

- Literaturak haurraren sentimen eta emozioekin duen lotura bezain garrantzitsua da maila intelektualean bultzatzen duen garapena
 - Haurrak etapaz etapa bizi ditu irakurketak eskaintzen dizkion bideak mundua eta bere burua arakatu eta ezagutzeko
 - Irakurketa pertsonalaren bidea eraikitzeke helduen bitartekaritza egoki eta luze baten premia dago
 - Testu literarioak haurren belarrietara ekarriko dituzte, hurrek berez, inola ere sortuko ez luketen hizkuntza jaso
 - Haurrak esperimintatu behar du hizkuntza idatzia berezko eredu bat eraikitzeke
- LIBURUEN AURKEZPENEA
- LIBURUEN BIDEZ
- Hizkuntza eraikitzen, elementuen identifikazioa
 - Sinbolizazioa: dagoene eta ez dagoena: kuku!
 - Norberaren historia eraikitzen: funtzio sinboliko gorenak
 - Begirada eta begiratzen erakustea
 - Idazkeraren bidez irakurketaren ulermena eraiki
 - Narrazioa eta hahur txikien hizkuntza
 - Metatzen diren egitura erritmikoak

OHARRAK

- .Jaiotzetik haurraren irakurketa autonomiara.
- .Haur literaturaren erabilerak intimitate guneak eraikitzen ditu bitartekaria eta haurraren artean: disfrutatzeko aukera eskaintzen du, jolastekoa aukera, edota haurraren kezkek azalatu: komunikazio giroa areagotuz.
- .Hiru mintzaldi: gurutzatzen dira horrelako gune batean testuarena; helduarena testuaren adierazpen pertsonalarena, inplikazio zuzena erakusten duena; eta haurarena, komentatzen, osatzen, seinalatzen edota sentitzen.
- .Komunikazio gune atsegin horiek sortzeko kalitatezko liburuez baliatzeak garrantzia du, lilura hori areagotuko badugu, behintzat. (Heldua eta haurra biak gustura egon daitezen)
- .Etapak bakoitzean, ezaugarri desberdinak haurraren hizkuntza idatzia erabiltzeko trebetasunak garatzen dituen bitartean: helduen inplikazioa prozesu honetan oso luze jo behar du haurrak bere irakurle autonomia lortzen duen bitartean.
- .Ahozko transmissioko ipuinak alde batera utziko ditugu oraingoa eta liburuetara mugatuko gara oraingo honetan eta liburuen bidez haurraren hizkuntza eraikitzeke bidez arituko gara.
- .Lehenengo etapan : liburuak erabiliko ditugu formak kokatu eta objektuak izendatzeko; bitartean, oinarritzko mozioak, eta oinarritzko hiztegia erabiliko dute, irudien pertzepzioak sinbolizatuz. Aldi berean, begiradaren norabidea eta formen diskriminazioak bideratzen hasiko dira... (Frederich, Leo Leoni)
- .Bigarren jolasa: (ku-ku jolasa) Haurrak ikasteko erritmoan oinarritzen da: bere bizitzan gauzak era erritmiko batean errepikatzen dira. (Jatea- lo egitea, berriz ere

jatea, ondoren lo egitea...) Haurra fenomenoaren erritmoaz jabetzen denean, lasaitasun psikologiko estadio batean murgiltzen da gai horrekiko; geroa aurreikusten du, eta geroko horretan datorrena jakinda, haren zain gozo dago une horrek eskaintzen diona disfrutatzen. Halako batean, jokoan hasten da (7 hilabetetik aurrera+ -) bere burua ezkutatu eta objektuak ezkutatu eta aldi berean bere baitan gordetzen aurrean ez dituen gauzak. Honek lotura zuzena du sinbolizazioarekin eta berealdiko garrantzia hizkuntzaren lorpen prozesuan eta pentsamenduaren garapenean.

. Hizkuntzaren lorpenean, garrantzia handia dute baita ere, eguneroko historiak kontatzen dituzten liburuak. Behin eta berriz kontatzea eskatzen dute, objektuak eta pertsonaiak seinalatuz, bere bizitza propioaren errepresentazio bat egiten dutelarik. Liburu hauen bidez eta eguneroko hizkuntza erabiliz, haurraren aurrerako dugu bere istorio propioa kontatzeko hizkuntza.

. Baina haurrek hizkiak identifikatzen dituztenetik aurrera, helduek sarritan abandonatzen dituzte haurrei kontatu eta irakurtzeko ohitura. Beraz, oraindik testuen irakurketaz oraindik disfrutatzeke aukera ez dutelarik, bakarka irakurtzera bultzatzen ditugu. Irakurketa lan nekoso eta aspergarria bilakatzen zaie eta lehen baino lehen abandonatzen dute.

. Proposatzen da idazketa lantzea, adin txiki horietan. Izan ere, helduen irakurketa literarioek haurrei eskainiko die hizkuntzaren eredu jasoak, baina eredu hori ere, haurrak ez du berea egingo hizkuntz hausnarketa andana baaten ezean. Kontzeptuen arteko erlazioa eta ideien arteko hizkuntzaren bidez gauzatu eta adierazten da. Lotura hauek lortzeko, haurrek haien eredu jaso propioa eraiki behar dute eta hau lortzeko bide berezi bat da idazketa.

. Haur idazketa esperientzia bat aurkezten da, haurren testuak aztertzen diren bitartean. Gela guztiarekin adostutako pautak erabiltzen dira. Nola idatzi, hizkuntz estrukturalak errespetatu. Pauta hauek ikasi eta gero aplikatuz, bereganazi egiten dituzte adierazpenak

. Irakurketaz jabetzeko, **idazketaz** baliatu behar gera. Proposatzen da bitartekaritza papera: irakasle eta gurasoek irakurtzea.

. Ipuinak entzunez haurra hizkuntzaren ideia batzuetaz jabetzen da: egiten diren pausak, tonua... Baina narrazio testuak konplexuegiak dira hizkuntza ikasteko bide gisa proposatzeko. Gure proposamena garatzeko helduen bitartekaritza azpimarratuko dugu bai irakurketan zein idazketan, haurrak bere eredu gorena eraikitzen duen bitartean eta autonomia garatzen duen arte.

. Begirada: haurrari begiratzen erakutsi liburu-jolasen bitartez (Urdintxo, Leo Leonni): puntu batetik hasita, koloreak, formak, zenbatzen... etabar erakutsi. Gaur eguneko grafika diseinuak eta esperientzi artistiko desberdinek eskaintzen dituzten aukerak erabili haurraren narrazio eskemak eta irizpide estetiko ugariak dastatu eta disfrutatzeke.

. Metatzen diren ipuinak. Bi ezaugarri garrantzitsu dituzte haurraren hizkuntz eskema osatzeko. Erritmoa: egitura bat behin eta berriz errepikatuko da errepikapen bakoitzean aldaera txiki bat egiten duelarik. Honek jolasean jarriko du haurra hurrengo sekuentzian gertatuko dena aurre-ikusten. Eta arestian aipatu segurtasun afektiboa eskainiko dio egitura ikasi eta bereganatzeko. Bestaldetik, eta oso txikien kasuan, egitura hauetan aurkitzen dugu haurraren sintaxia eraikitzeke elementu garrantzitsu bat.

NARRAZIO

Gurutze Aldabaldetrek

EREDUAK

“Eskola momentu egokian iritsi zen”

•Etxean bizi izandakoari leiho berri bat gehitu behar dio eskolak, bestea ordezkatzeko ez duena, bestearen osagarri izango dena.

•Eskolak egunero sortu behar ditu kontatzeko, kantatzeko, errezitatzeko uneak, liburuak ikusteko, irakurtzeko, konpartitzeko denbora, lekua eta giroa

•**Gelako haur liburutegia** gaurkotua eta anitza: haurren behar a desioetara zuzendua, aurrerapausoak emateko baliabideak eskura jarriko diguna.

•Bi zutabe hauen gainean has gaitzke *gaitasun literario* egoki baterantz eramango gaituen ibileraren urratsak zehazten

ADIBIDEAK

•Bi eta bi zuhaitza

•Jonas

•Ibilbide literarioak

•Oharrak:

.Arrazonamendu logikoak birplanteatu behar dira haur liburuak irakurtzean eta haurrei kontatzean. Haur literaturaren mundura jaistean, esfortzu hau egin behar. (Haur literaturaz, Angel Lertxundi).

.Irudimena landu. Oso inportantea haurrengana iristeko: gauzak sinestu behar ditugu. Berriz gogoratu eta geureganatu ikusteko eta bizitzeko modu bat.

.Bai ala ez liburu gomendatu

.Haurrak kontalari bihurtzen gaitu, abestiak kantatzen ditugu, inork eskatu gabe, gogoz egiten diren ekintzak dira.

.Eskolaratzea: etxean asko disfrutatu dute gurasoek liburuak kontatzen, baino nekatu egin gara. Oso harreman intimoak sortu dira haurra eta gurasoen artean eta Eskolak, gogoan hartu behar ditu momentu hauek, jarraipen bat emanez honi aukera berriak erasten ditugunekin batera. Eskolak egunero sortu behar ditu kontatzeko, kantatzeko, errezitatzeko guneak, giroa, lekua, denbora. Baina horretarako baliabideak behar dira eta gabezia handiak daude.

.. Eskola liburutegiak hornitu eta liburu egokiak behar dira eta liburuen aurkezpen egokiak:

.Literatura ez da entretenimendu hutsa. Liburu bakoitzaren zer lortu nahi dugun alde aurretik argi izan behar dugu...liburuak ongi aztertu behar dira eta saioa prestatu.

.Liburuen inguruan: identifikazioa, ekintza, ondorioa.

.Haurraren garapena kontutan, liburu bakoitza egokituko dugu haren ezaugarrietara.

.Hasierako liburuak: ahozko literaturan jaso dituzten ipuinak: klasikoak, herrikoiak...ilustrazioa lagun. Irakaslearen egiteko garrantzitsua: nola aurkezten, lantzen, goxatzen duen irakurketa. Haur hezkuntzako haurrek liburuaz gozatu egiten dute adin horretan zerbait eskaintzen zaielarik.

.Lehen hezkuntzako helburua haurrek irakurri eta idaztea den neurrian, irakurketaren panorama erabat aldatzen da. Liburuen zerrenda bat eman eta bakarka irakurri behar izaten dute, gero galderak erantzun eta fitxaren bat betetzeko. Galdu egiten dute

liburuetaz gozatzea. Zergatik ez irakasleak kontatu liburu bat? Abestu abesti bat? Irakasleek motibatu behar dituzte lehen hezkuntzako haurrak, ez bakarrik ongi irakurtzea (pausak, intonazioa...), baizik eta gozatzea. Honi garrantzia eman behar dio irakasleak, baina askotan gertatzen da haurrak erne egoteko, galderak egingo dizkiegula esan, meatsu bat balitza bezala. Honek ez du irakurzaletasuna sustatzen. Formula berriak bilatu beharko ditugu. Irakasleek jarrera aldatu, birplanteatu. Proiektu serio bat burutu beharko litzateke, estrukturatua Sentitu behar dugu hurrek sentiarazteko.

CRITERIOS DE VALORACIÓN DE LIBROS

Gemma Lluch

Janeth Chaparro

- La selección de libros de calidad: el canon oculto, los criterios generales para la selección de libros.
- La selección de libros de calidad: los criterios por géneros.
- La selección de libros de calidad: los criterios por edades.
- La investigación en los comités de valoración de libros.
- Presentación de libros y materiales

Oharrak:

- .Criterios generales valoración secundaria: Gemma Lluch
- .Importante que los padres estén concienciados, implicados en fomento de la lectura, al mismo tiempo es difícil. Consejos que se pueden dar: leer.es
- .Docentes, bibliotecarios: necesidad de seleccionar libros con criterios compartidos
- .

Consejos generales:

- .Edad lectora/nivel educativo: advertencia, no todos los niños de la misma edad comparten las mismas necesidades. El criterio del profesor siempre va por delante.
- .Temas de lectura: sentimientos y emociones: amor, soledad, felicidad, rabia, nostalgia, miedo y abandono.
- .Sobre la condición humana, búsqueda de la propia identidad, la sexualidad, enfermedad y muerte. Es interesante contrastar estos temas con otras épocas
- .Delimitar la finalidad de la propuesta de lectura, utilizando los medios que hay para trabajar diferentes temas: matemáticas, cine, fútbol...
- .Atender a aspectos formales y de contenido así como de de redacción y presentación de los textos:
- .Imágenes, gráficos, fotografía, diagramas
- .Forma de presentar los datos
- .Forma de redactar la información
- .Seleccionar por valores
- .

Consejos para relatos

- .El origen: clásica, libro de autor, tradición oral
- .Genero tema
- .Estilo

- .Estructura
- .Narrador
- .Personajes
- .El tiempo

- .Consejos para poesía
- .Tipos de poemas
- .Consejos sobre teatro
- .Diálogos claros, ágiles

- .Criterios para seleccionar Libros infantiles: Janeth

Libros para acompañar la espera: embarazo:

- .Historias íntimas
- .Ilustraciones atractivas y sugerentes
- .Cambio progresivo de ambiente
- .Formato cartóné, tamaño pequeño
- .Canciones y poemas
- .Invitan a los juegos corporales, contacto físico.

Primeros libros para el bebé

- .Incorporar blanco y negro, primeros colores que ve el bebé. Animales: muy parecidos a los peluches, cercanos. Ilustraciones muy sencillas.
- .Historias sin palabras, centran en la vida de los bebés (lectores). Situaciones propias de la vida cotidiana
- .Un buen libro tiene que suscitar conversación entre bebé y padres
- .Cuando se recomienda un libro, hay que separar por un lado como está escrito el libro y como trata el tema. Puede que no estemos de acuerdo con el tema pero está muy bien escrito, trabajado: hay que recomendarlo y saber separar estas dos cosas.

Libros documentales/informativos

- .Libros para enriquecer el acercamiento espontáneo al conocimiento
- .Editoriales quieren hacer más atractivos estos libros
- .Libros de conceptos para bebés: situaciones cotidianas del niño.
- .Para jóvenes: ofrecer temas desde diferentes puntos de vista
- .Libros de experimentos
- .Motivan participación activa del lector
- .Explican pq importante un experimento con una metodología clara

PRESENTACIÓN Y COMENTARIO DE LA FICHA DEL LIBRO

- .Se le pide al evaluador que marque diferentes aspectos

Libro Juvenil

- .Se propone la lectura no solo libros sino de artículos, prensa, catálogos, reportajes, manuales...diversidad de lectura.
- .Para cada tipo de lectura diferentes criterios.
- .Hay que dar argumentos para poder discutirlos
- .La valoración tiene que ser completa, hay que estudiar cada detalle

EREDU

Ahozotasunaren oinarrian Itziar Zubizarreta

POETIKOAK:

- Gizakiaren sorreran eta literaturaren hastapenean aurkitzen dugu poesia.
- Erritmoa dago haurren aprendizaiaren oinarrian; errepikapen erritmikoak geroan datorrena aurreikusten dio haurrari eta honek eskaintzen dion ziurrtasun psikologikoan oinarritzen da, neurri batean, edozein aprendizaiara.
- Haur kantu herritarrak haurrari eskaintzen diote bere neurrira eta hizkuntzaren neurrira, mendez mende sortutako egiturak; kantuon hizkuntzaren ezaugarriak loturik eta, aldi berean, haurren euren premien eta ezagutza bideen mende sortuak dira.
- Erritmo binarioak, bere konpas bakoitzaren silaba-definizio eta guzti, errepikapena errazten du eta, era berean, oin errepikatuak hurrengo etortzeko den bokaleari aurre hartzeko bidea iragartzen dio

ADIBIDEAK

- Begirada bideratzeko
- Eskuen koordinazioa gauzatzeko
- Atzamarren segmentazioa
- Gorputz tonua
- Metatzen diren ipuinnak
- Seaska kantuak eta emozio sakonak
- Seaska kantuak eta heriotza

•Oharrak:

- .Poesia gizakiaren sorreran dago: hitz neurtua, errima, erritmoa...hizkuntza guztietan prosa bain lehenago poesia sortu.
- .Haurren aprendizaiaren oinarrian erritmoa dago.
- .Haur kanta herrikoietan hizkuntzaren ezaugarrietara lotuta daude eta haurren pentsamendu bideari eta behar afektiboari egokitzen dira.
- .Tradiziozko poemak erabiltzearen garrantzia azpimarratzen da, hizkuntza bakoitzak garatzen duena. Egitura hauek gordetzen dute, hizkuntza bakoitzaren sena, eta funtzio nagusi batzuk betetzen dituzte: hala nola hizkuntzaren lorpena zein haurren hazkunderaren lagungarria gisa.
- Poesiaren bidez haurrak barneratu egiten du oin erritmikoa; konpas bakoitzari silaba bat eta bokal bat erasten dio ahapaldi bakoitzaren errimak laguntzen dio bere adierazpena finkatzen hizkuntz ekoizpen propioak gauzatzen dituen bitartean.
- .Haurra jaio baino lehen, entzumena garatuta dauka, jaiotzean munduaren kontaktua entzumenaren bidez etortzen zaio, eta inguruko mundu hori ezagutzeko grina.
- . Entzumenezko espazioak sortu behar dira eskola barruan: isiltasunean murgildu eta entzumena eta hausnarketa garatzuz.
- .Haur kanta, haurrak ikasteko bide bat. Poesia erabili hainbat gauza ikasteko: psikomotrizitatearen garapena, oinarriko nozioak ikasi (zenbakiak...)
- .Sintaxia finkatzen laguntzen dute. Oin erritmiko bat ikasi, errepikatzen dute...
- .Haur kanta gauza askotarako erabili ohi du gizarteak: jateko, minak sendatzeko, batez ere bihotzeko mina..., haurra zaintzen dute...
- .Haurra lasaitzeko eta baita ere gurasoa lasaitzeko balio dute seaska kanteak
- .Eskolak landu behar du ahozko poesia, oso garrantzitsua. Ez da etxeko kontu bat, poesiaren bidez hizkuntzaren ezaugarriak barneratu, eta hau landu behar da, ahoz eta gero idatziz.

EREDU

Ibon Egaña

POETIKOAK:

- Poesiak Haur literaturaren barruan bazterreko lekua du, eskolan, tarte gutxi eskaini izan zaio eta eskaintzen zaio jarraikortasunik gabe normalki
- Zailagoa dirudi poesia helburu kurrikular zehatzak lortzeko tresnatzat erabiltzea, edo poemak eta eduki kurrikularren artean lotura garbirik egitea.
- Euskal literaturaren kasuan, bertsolaritzak bete izan du maiz poesiaren lekua. Gure ustez, horrek ekarriko luke euskaldunak ez diren tradizioak ez ezagutzea, ahozko euskal tradizioko beste generoak (baladak, koplak zaharrak...) ahanzteak, besteak beste...
- Azken bi hamarkadetan euskal haur poesiak hainbat iturritatik edan du: bertsolaritzatik, ahozko tradiziotik, eta baita kanpoko eredu poetikoen tradiziotik ere (haikuak, Limerick egitura). Azken urteotan, hainbat antologia argitaratu dira, halaber, haur poesiaren oraingo egoeraren argazkia eskaintzen dutenak.

PROPOSAMENAK:

Ahazkotik idatzirako zubia eraikiz: ahozko tradizioko eta poesia idatziaren arteko loturak

•Ahozkotatasunarekin estuki lotuta agertzen da haur poesia, beraz, eta baita musikarekin eta beste arte-diziplina zenbaitekin ere. Diziplinartekotasuna horri eustea izan daiteke bide bat poesiak eskolan lekua izaten jarrai dezan.

•Musikatutako poesia baliabide egokia da haur eta gaztetxoak poesiara hurbildu nahi dituen irakaslearentzat eta euskal poesiaren kasuan, adibideak erruz topa litezke.

•Poesia eta arte plastikoaren arteko lotura ere hasieratik landu daitekeen bidea da

•Errezitaldi txikiak, ikasle nagusiak txikiagoen geletara eraman, bertan egin ditzaten irakurketa-saio laburrak. Irakurketa ozenean trebatzeko eta irakurketa ñabartu eta modulatzeko, bestalde, tresna paregabea dira errezitaldi laburrok, baita bigarren hezkuntzan ere.

•Poesia eta ikus-entzunezkoen arteko loturak baliatu, poesia ikasleengana hurbiltzeko. Publizitatea, telebistako iragarkiak, film laburrak eta mutuak edo ziberpoesia, esaterako, abiapuntutzat har litezke poesia idatzira jauzia egiteko.

OHARRAK

Poesia idatzia eskolan sartzean **arazo** bihurtzen da. Arrazoiak:

.Poesiaren inguruan dagoen mitifikazioa: poesia, mailu bat da, gauza "extralurtar" bat da...;

.Zertarako erabili poesia, zer irakatsi behar dugu...zaila hau definitzea, erabilgarritasun urria du;

.Poemak zein adin tarterako definitzea oso zaila...

.

Abantailak:

.Testu laburrak dira, gelan erabilgarriak...

.Komunikazio gaitasunak areagotzen ditu

.Errealitate desberdinak irudikatzeko, sentitzeko bidea eman

.Hizkuntzaren erabilera beste modu batean egiteko

.Emozioekin lotuago dagoen jakintza bat da

.

Ohar batzuk poesiaren inguruan

- .Genero gisa baztertuenetakoa da
- .Genero berankorra da, euskaraz batez ere. Argitalpen kopuru txikia
- .Euskal poesiaren inguruan, badaude antologia batzuk: zaldiko maldiko, txori txikia...
- Poesia eta bertsolaritza
- .Bertsolaritzak poesiaren lekua hartu, abantaila batzuk eskaintzen dituelako: tradizio handiko generoa da, musikarekin lotuta dago, memorizatzeko erraza, sormen ariketak egiteko aproposa
- .Bertsolaritzak euskal beste generoak (klopak, baladak) baztertzen ditu: desabantaila
- .Haur hezkuntza ondoren eten bat sortzen da eskolan poesiaren inguruan, bere lekua galtzen duelarik.
- .Hala ere, helmuga ez da poesia idatzia menperatzea, etengabe bueltatu behar da ahozko poesiara.
- .Tradiziozko poema generoak zubi bat izan daitezke ahozko eta idatzizko poesia eredu artean

Hainbat proposamen

- .Tradiziozko poesia oso garrantzitsua euskal haur poesian (jiran-biran, auskalo!)
- .Poema batzuk asmakizunaren bidetik galderak egitea eta jakinmina sortzea jarraitzeko bide bat da. Poesia idatzirantz eraman dezake
- .Ozen irakurtzea garrantzitsua, errezitaldiak egin daitezke, irratsaioetan sartu...helburua ez edozer irakurtzea
- .Erritualizatu, jolasekin lotu: eskolan praktika moduan. jolas ezberdinak egin daitezke
- .Dramatizazioa da beste modu bat poesia liburuetatik ateratzeko: antzerkia (aizak eta aizan elkarrekin dantzan)
- .Musikarekiko lotura
- .Adierazpen plastikoarekiko lotura: horma irudiak egitea gai jakin baten inguruan, emozioak adierazteko irudiak egin
- .

Poesia eta narrazioa

- .Tradiziozko poesia narrazioaren bidez: Amilami, Atxiki sekretua
- .Bereziki sortutako poesiak: printzesa begi-zulo
- .Bitartekariaren parte hartze bat behar liburu hauek haurrekin lantzeko
- .Sentipenak, emozioak landu; gai jakin baten inguruan, naiz eta beti emozioetatik abiatu
- .

Gazteak eta poesia

- .Zailago gustatzea haur bati baino. Jakintza batzuk ikasi behar dituzte: eragozpena
- .Gazteengana poesia gerturatzeko: hurbil dituzten gaiei buruzko poemak landu, poesia soziala
- .Teknologia berriak: ondo erabiltzen jakin ezker erabilgarriak: youtube formatua, publizitatea...aukera eman poesiara iristeko. Bitartekari bat izan behar dute, ez helburu bat.
- ondorioak
- .Poesia liburuetatik atera
- .Garrantzitsu ahozkotasanarekin duen lotura
- .Sormena erabiltzea poesia erabiltzeko bitartekari bezala
- .Emozio estetiko lortzea da bilatu behar dena

IBILERA LITERARIOAK-1

Gurutze Aldabaldetrek

- Irakasleen formazioa eta zaletasuna azpimarratzen da: afizioz edota ofizioz
- Txikitako irakurketen oroimenetik hasi eta lotura afektibora heltzeko bidea eraikiz, liburu kateak osatzera iritsi.
- Ibilera hauen eraiketan norabide desberdinak har ditzake, garrantzitsua da helburua(k) garbi zehaztea, argi izatea zergatik jarri ditugun ibilbide horretan, zer lortu nahi den
- ADIBIDEAK
 - _Gai baten trataera aztertu, adinaren arabera: heriotza, beldurra, bidaia, maitasuna...
 - _Pertsonaia literarioen inguruan: idazle desberdinenengan, garai desberdinetan...estereotipoak identifikatu eta interpretapenak alderatu
 - _Egiturarekin eta barne antolaketarekin lotutakoak; antolaketa desberdinak ezagutu, ikusmirak ireki

Ibilera literarioak I (Gurutze Aldabaldetrek)

- .Ikusaraztea ibilera literarioen bidez irakurtzaletasuna suspertzea badagoela
- .Eskolak lantzen duen bideari beste batzuk gehitu behar zaizkio; hau da horietako bat.
- .Bi ardatz nagusi:
 - _Irakaslea/bitartekaria
 - _Ibilbide literarioak
- .Irakasleen formazio literarioa:
 - _Irakasleen Eskoletako plangintzetan hutsune nabarmenak daude: ikasleak 3. mailan iritsi HGLra. Honi buruz, ikasleek oso ezagutza kaxkarra dute; urruneko eta aspaldiko bidea. Eta ikasleen jarrera irakurketaren kontrakoa.

Nola zaletuko dituzte haurrak HGL apenas ezagutzen badituzte irakasle izango direnak?

- Sustatu beharreko lehen irakurtzaletasuna bitartekari lanean dabilen irakaslearena da.
- Afizioz ez bada, ofizioz izan behar dute irakurle
- Irakaslea: eredu, animatzaile/motibatzaile eta bitartekari
- Bitartekaritza: testuak erabiltzen dira.

Geroko irakasleak trebatu

- .Testu literarioak: hautapena eta hausnarketa kritikoa
- .Erakargarritasuna: liburuak eskaintzerakoan erakargarri izan behar dute ikasleentzat
- .Egokitasuna: Garapen orokorra, linguistikoa, literarioa kontutan.
- ._Mailaketa:
 - .Eskailera bat eraiki behar da, behetik gorantz, pausoz pauso, bitartekoak erabiliz, irizpide bibliografikoak eta didaktikoak kateatzeko, bitarteko egokiak erabiliz

Ibilbide literarioak gaitasun literarioaren eraikuntzan

1. Ibilbide literarioaren berreraiketa, norberarena, pertsonala.
Garrantzitsua da haurtzarora joatea, txikitako oroitzapenak gogoratzea; abiapuntuan, gelditu eta irakurketaren historia pertsonala berrikusi eta kontatzea. Bizi-esperezienekin lotuta doaz liburuak.
Norberak bere irakurketaren historia osatuz gero, hobeto uler dezake ikasleek izan dezaketan ibilbidea.
2. Irakurlearen bidaia: irakurle bihurtzen direnean, bidaia literarioa egin behar dute

3. Irakasleak liburuaren begirada luzatzen duenean...

.Afektiboki hurbilago daude literaturatik, baina akademikoki gabeziak erakusten dituzte hastapenetik.

.Irakurketa/kontaktetaren txokoa eta unea: egunero tartea eskaini testuen irakurketari. Hautatu behar izanez gero, liburu artean

.Liburuaren tapakia: liburuaren eskaparatea eskaini.

."Liburutegi ibiltaria": ikasleek etxera eraman ditzakete liburuak, trukatu, eraman eta ekarri...

.Liburutegi baten aurrean jartzen dira; nahiz ez liburutegi osoa izan.

.Auzoko/herriko liburutegia ezagutzearen beharra:

.Bisitaldiak egin beharra

.Liburuzain eta arduradunen formazioa ezagutu behar dute: jo dezakete harengana aholku eta gomendio eske?

.Liburuak hizpide bihurtzen dira halako batean

Lehen balorazioak:

.Ezerezaren gainean ezin da irizpiderik finkatu.

.Irakurri ditugunean has gaitezke irizpideak eraikitzen eta liburuak baloratzen.

.Bidaia hori amaitzen denean, beste bat hasten da.

.Bakarkako irakurketa egin ondoren, bestelako irakurketak egin.

.Irakasleak liburuaren begirada luzatzen duenean

.Testuak berreskuratu

.Entusiasmoa konpartitu

.Esanahiaren eraikuntza konpartitu

.Liburuaren arteko loturak konpartitu

.Ibilerek ze norabide duten jakitea komenigarria da, kateatzea osatu behar dugunean: zer lortu nahi dugu?

.Irakaslearen figura indartzen da hemen. Hala ere, gidaria baino ez da. Ez du inposatu, behartu behar.

.Ibilera batean, loturak askotarikoak izan daitezke (ezarritako helburuaren arabera, lehenengo galbahea eginda) eta irizpide desberdinak planteatu:

.Egituraren aldetiko loturak: amaiera alternatiboak, amaiera irekiak...

.Egileen araberako kateatzeak:

.Gaiaren araberako kateatzeak: beldurra, heriotza,

.Mailakatzearen arabera

.Pertsonaia literarioak: idazle/garai desberdinetan nola agertu diren: konparaketak ezarri.

.Idazle baten ibilera: geldiune esanguratsuenak

.Ibilera hori ez da sekula bukatzen.

.LITERATURAREN IRAKASKUNTZA LIBURU DIGITALEN GARAIAN

Mari Jose Olaziregi

- Irakurlearen profila aldatu da: voyer izatetik eragile izatera pasa da, neurri handian teknologia berriei esker.
- Nola irakurzaletu gure ikasleak teknologia berrien garaiotan? Internautaz beteriko gela batean zein baliabide ditugu literatura eta irakurketaren plazer estetikoak ikasleei helarazteko?
- Zein estrategia baliatu behar ditu XXI .mendeko literatura irakasleak? Zein onura/kalte ekarri dizkio literaturaren irakaskuntzari teknologia berrien garai honek?
- Planifikazio eta baliabide eguneratzearen beharra
- Gaur eguneko gazteak eta baliabide informatikoen erabilera: euskara sarean
- Euskarri elektronikoak liburua ordezkatzeko al du?
- Irakurle ohiturak espainian
- Adibide praktikoa: Gai baten inguruko irakurketak

.OHARRAK

.Teknologia berriek nola eragiten duten

- .Sareak dauzkan abantailak:
- .Behin eta berriz irakurtzera bideratzen gaitu
- .Zatika, epeka irakurtzen dugu
-
- .Voyeur bihurtu gara:
- .Literatur kritikan: irakurketa elkarrizketa da, batez ere testuarekin.
- .Desirak bideratzen du irakurketa; espero ez genuen lekuan amaitzen dugu. Literatura ere bidaia bat bidali da.
- .Esparru digitalak erabat aldatu du irakaskuntza, irakaslearen presentziaz "askatu" du ikaslea
- .Errealitate hori eskolan eta liburutegian baliatu daiteke.
- .Irakaslearen rola aldatu da: ikasleak bilatzaile bihurtu behar ditu.
- .Lan bikoitza irakasleak
- .Internet baliatu arren, irakurketaren garrantziaz ohartarazten jarraitu
- .Edukietan osorik oinarritutako eskolak alboratu
- .Literaturaren izaera konparatua aditzera emateko modurik egokiena da internet.
- .Loturak (link-ak) dira irakurketaren akuilu.
- .Ibilbide tematikoak egitea guk geure ipuinak kontatzea da.
- .Irakurketa kolektiboa egin.
- .Irakaslearen itzalak gelatik kanpo ere luzatu behar du. Era berean, irakurketak eskolaren esparru zurrunik atera behar du.
-
- .Testu inprimatuaren ikuspegia vs media ikuspegia
- .Gaurko gazteek, internet nahiago telebista baino
- .Hizkuntza gutxituek, eta euskarak, interneten egon behar dute biziraupenerako
- .Irakurzaleenak 19-34 urte bitartekoak: dira internet gehien erabiltzen dutenak
- .Erakargarritasuna eskolatik kanpo geratzen den horretan, sarean dago ikasleentzat
- .Hainbat baliabide daude sarean
- .Sarea era baliabide dezakegu, onurak ekarriko dizkigu.

2. atala: ideologiaren irakurketa.

.Babar elefantea:

.Azken urteetan, oso kuestionatua, Tintinekin batera: ikuspegi kolonialista duelako.

.Nola irudikatzen da ideologia literaturan? (Inocencia y neocolonialismo. Un caso de dominio ideológico en la li infantil)

.Zer da ideologia?

.Balio, sinbolo, mito irudi...-en batura.

.Errepresentazioaren azterketa: nola irudikatzen da bestea? Nola irudikatzen dira talde zenbait?

.Errepresentazio-moduak aztertu

.Botere-desorekak dauden taldeen arteko edozein gatazka aztertzeko balio du kritika postkolonialak

.E. Said: "Orientalismo", nola ikusi dugun mendebaldetik "Ekialdea": ze paternalismorekin irudikatu ditugun ekialdetarrak

.Auzitan jarri da kanon tradizionala: hala helduen literaturan nola HGLn.

.Gaia filmen bidez landuko dugu ikasgelan, adibidez.

.Aladdin (1992, Disney)

.Pertsonaia nagusiek ez dute arraza-marka arabiarrik, onak dielako.

.Hainbat adibide filmetan, prentsan... dagoen irudikapenaz.

.Nola irudikatzen da "Bestea"?

. "Bestea" ispilua da, nor garen, zer garen definitzen laguntzen diguna. Harekin konparatuz irudikatzen dugu gure burua.

.Amin Maaluf: identitateak ez dira bakarrak, egonkorak. Identitate anitzak dituztenak ez dira ongi onartuak.

.Liburuaren azterketa ideologikoa:

.Ilustrazioak

.Hizkera

.Denbora-espazioa

.Paternalismorik badagoen...

. B. Atxaga: hibridotasuna.

.Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian.

.Tematika: A. Epaltza, K. Uribe, Txiliku... Emigrazioa, diaspora lantzen duten liburuak. Interesgarria ideologiari dagokionez aztertzeko.

.Euskara eta ingelesaren arteko hibridazioa. Zer esan nahi du horrek? Tarteko esparru batean dago.

. "Lur zabaletan" (A. Epaltza):

.Taldetan jarri: liburuak irakurri, diaspora zer den aurkeztu, interneten dauden baliabideak erabili

.Nola irudikatu diren euskaldunak, nola Euskal Herria eta nazioa.

.Zeharlerroa immigrazioa lantzeko: migrazioaren subjektua euskaldunak izanik.

.Memoria historikoa: *Behi euskaldun baten memoriak*

.Intertestualitatea, hizkuntza-hibridotasuna, autobiografia...

.Bambulo: hizkera-hibridotasuna (inuit-euskara)

.Ideologia aztertuz gero:

.Itsaslabarraeko etxea, Inesaren balada-rekin batera: itsasoaren gaia lantzen duten liburuak

.Ipuin tradizionalen bertsio postmodernoak:

.Shrek: estereotipoen berrirakurketak (oso aztertuta dago; interneten baliabide asko)

.Igerabide, M. Landa, Amilami...

.Berridazketekin dossier bat egin, estereotipoak nola iraultzen eta berrirakurtzen diren ikusteko.

Gurutze Aldabaldetrek

•Ibilera literario baten eraiketa nola antolatu: adibide zehatz bat, Ahatetxo itsusia abiapuntu,
•Bertan kontatzen den istoriotik abiatuko gara eta horretarako bi hari nagusi hartuko ditugu:

-1-H. C. ANDERSEN:

•.Datu biografikoak - obra: zertzelada nagusiak

•Centro Virtual Cervantes: Andersen. Un viaje por España. (De Vitoria a Irún)

• BEHINOLA aldizkarian 24. Seve Callejaren: "Odensera gutuna (Hans Christian Andersen-en ipuinetatik bi mendetara).

-2.-Ipuinaren mezuari heldu eta hainbat libururen aipamena egingo dugu. Nortasunaren, identitatearen ingurukoak dira guztiak, bazterketak, zalantzak, bidaiari inizatikoak biltzen dituzten lanak dira.

OHARRAK:

.Ibilera literario baten eraiketa

.Hauetako liburu batzuk kateatzean duten lekuagatik agertuko dira; ez halabarrez kalitateko obrak direlako.

.Abiapuntua: H.C. Andersen: Ahatetxo itsusia: iruditeria kolektiboan dagoen istorioa

.Haurren begiradatik egindako irudikapena: eskolatik eta etxetik ezaguna zaien ipuina eta irudikapena

.Argitalpen mota asko daude: hala liburuetan nola marrazki bizidunetan.

.Ipuin klasikoak, kalitatekoak direnez, erakargarriak eta eskuragarriak dira

.Askotan istorioa desitxuratuta heltzen da: alde zuzenetik irakurketa eta galbahea egin beharra

.Irudikapen bisualetan Disney-rena nagusitu da

.Baina bestelako irudikapenak ere badira:

.2004an egindako argitalpen berritua, XXI. Mendean egindako berrirakurketak (OEPLI)

.Merkatuan dagoena, etxeko zirkuituetan ere mugitzen dena:

.HH: Urtxintza (5 urte):

.2 testu mota: istorioa garatuagoa; testu laburragoa, ilustrazioarekin batera

.Egitura erabat klasikoa: gatazka, tentsioak, ihesa, arazoaren konponketa eta amaiera (zoriontsua). Bat egiten du adin horretako haurrek jaso ditzaketen narrazioen egitura eta nolakotasunarekin.

.Pasarte deskriptiboak erabat desagertu dira jatorrizko bertsiotik.

.Jatorrizkoan baino gogorrago baztertzen du amak ahatetxoa

.Gaiak: identitatea, bidaiari inizatikoa, autoestimua, desberdintasunaren onarpena

.Betiko ipuinak (LH):

.Jatorrizko deskripzioak berreskuratu eta egokitu egin dira adinaren arabera,

.*Erraldoia eta txoriak* (G. Biondi eta E. Dautremer, Tarttalo)

.Itxura goxoa, erakargarria haur txikiarentzat, baina istorioa gogorra da

.Tipografia aldakorra, moldatu edukiaren arabera

.Ihesa: gizakien iseketatik ihes egin

.Erraldoiaren irudikapenaren estereotipoetatik kanpo: pertsonaia goxoa, ez-beldurgarria...

.Zein da (eman beharreko) mezua: ihesa beharrezkoa da ala bertan konpondu behar dira gatazkek?

.Liburuaren mezua: bazterketa, ihesa, eta zoriona berezkoa ez den espazio batean.

Elefante txori bihotza (M. Landa) eta *Magalik badaki* (P. Zubizarreta)

-6 urtetik aurrerako haurrentzat sailkatua. Arazoa: zein adinetako haurrentzat da egokia?

-Lehen ataleko keinu guztiak helduagoentzat dira (keinu ironikoak)

-Desberdina dena onartua izan dadin heroi bihurtzen da amaieran: beharrezkoa da amaiera heroikoa adin horretatik aurrera?

Eta zer? Bilduma (8 urtetik aurrera)

-Helburu hezitzailea dute, eta helburu hori betetzen dute

-Galbahea pasa beharra

-Planteamendua aldatu: desberdintasuna onartu beharra, "ez da ezer gertatzen"

Paularen seigarren atzamarra, Katixa Agirre (10 urtetik aurrera)

-Kapituluetan banatuta (aurrekoak ez bezala)

-Koloretako ilustrazioak desagertu eta horiek espazio txikiagoa hartzen dute

-Adin-tarte horretan gustuko izan ohi dituzten liburuen ezaugarriak ez dago

Egiaren jokoa (Annika Thor), nerabe/gaztetxoentzat

-Desberdintasun fisikoak, ezintasunak alboratu

-Laguntasunaren garrantzia: besteen arabera harremanetan doa identitatea eraikitzen

-Narrazioa bi planotan banatua (aurrekoak ez bezala): egunerokoaren zatia eta narrazioa

Felipe Juaristi (F. Juaristi), nerabeentzat:

-Lidergoaren auzia eta besteen onarpena behar izatea

-Nerabeen iritziak kontuan hartuta, agian ez da beraiei iritsiko zaien eleberria.

Ihes betea (A. Lertxundi)

-Ihesa

-Nortasun eta identitate berri bat onartu beharra

-Bidaia inizatikoa

-Nortasunak ekarritako gatazkak ez dira gai nagusia, abenturazko nobela bihurtzen da.

-Ihesa fisiko bihurtzen da, ez nortasun-gatazkaren ingurukoa.

DONOSTIAKO HAUR LIBURUTEGIA

HAUR LIBURUAREN DOKUMENTAZIOGUNEA, HEZKUNTZARI BEGIRA

Elena Oregi Bazterrika

-Haur liburuen fondo modernoa (sarrera librekoa)

-Fondo gordea eta haur literatura

- Liburutegiaren Dokumentaziogunea

•Zerbitzuaren ezaugarriak, irakurzaletasuna sustatzeko, hezkuntza komunitaterako ezinbesteko zerbitzua bilakatzen dutenak:

-Fondo zabala eta hainbat hizkuntzatan, euskaraz bereziki ondo osatuta

-Funtsak eta zerbitzuak haur hezkuntzarako: Haurtxoteka, txiki-txikitatik irakurtzeko zaletasuna pizteko apustu aitzindaria

-Ume, guraso eta irakasleei zuzendutako jarduerak

Haur Liburuaren Dokumentaziogunea, Euskal Herriko profesionalen zerbitzura

-Dokumentazioguneko aretoan haur literaturan eta haur liburutegietan espezializaturiko fondoa biltzen da. Asun Balzola Dohaintza tarte. Fondo horiek ezinbestekoak dira ikerlariarentzat, berezia den dokumentazioaz gain, haur literaturako obrak zuzenean azter ditzakeelako.

OHARRAK:

.Nola izan daitezke bidelagun irakurketa sustatze-lanean?

1.- Haur liburuen erabateko eskaintza

.Zerbitzu berriak: haurtxoteka eta dokumentaziogunea

.Aldizkariak, liburuak

.Fondo zabala eta hainbat hizkuntzatan

.Euskaraz argitaratutako guztia, aldizkariak, ikus-entzunezkoak...

.Beste hizkuntzetan eta beste herriei buruzkoak: txineraz, arabieraz, alemanieraz... herri horietako ipuinak ere bai.

.Fondo gordea: XIX. mende amaieratik orain arteko liburuak, deskatalogatuak, formatu delikatua dutenak...

.Asun Balzola dohaintza: ilustrazio originalak, (1000tik gora), dokumentazio profesionala, eta baita bere liburuak edo kolektiboak ere

.Dokumentazio-gunea: ikertzaileentzat...

2.-Katalogazioa

.Gaikako bilaketa egiteko, katalogazioa beharrezkoa da
<http://katalogoa.donostiakultura.com>

.Datuak: gaia, adina, egilea, ilustratzailea, itzultzailea...

3. Haurtxoteka

.0-5 urteko haurrentzat

.Helburua: txikitatik liburuarekin harremanetan jartzea, gurasoei garrantzia emanda

.Ez dago liburuzainik: gurasoekin etorri behar dute, lotura afektiboa sortzeko literaturaren inguruan

.Funtsak: adin, material eta helburu desberdinetarako.

4.Jarduerak:

.ikastaroak J. C. Alonso ikastaroarekin (HL psikologiaren ikuspegitik, gurasoei zuzenduta)

.Irakurri baino lehen irakurtzen:

.Bularretik Mintzora: 2010-2011 ikastaroan martxan jarriko da.

.Beste jarduera asko: ipuinaren ordua, bisita didaktikoak, liburu erakusketa, irakurketa gidak, berrikuntzen zerrendak, egun seinalatuen ospakizuna, ikastaroak

5. Dokumentaziogunea:

.30.000 dokumentu inguru osotara

.Helduei zuzendutako materiala

.Funtsa beste funtsetatik elikatzen da (fondo gordeak,)... Monografiak, aldizkariak, dossierrak, irakurketa gidak

.Funtsak: euskal haur literatura eta haur liburutegiei buruzkoa / Mariasun Landa

.Zerbitzuak: informazio eta laguntza, irakurketa, mailegua, internet, fotokopiak

.Elkarlana: eskola-liburutegiekin harremanetan lanean

.Eskola-liburuzainei formazioa emateko asmoz abiatu zen

.Orain, beraien esperientziatik ere elikatu

.Eusko Jaurlaritzarekin elkarlana: udal libutegietako arduradunei eskainitako ikastaroak

.Kasu praktikoak: irakasleentzako zerbitzuak eta laguntza

.Irakurketa eskolatik ateratzeko modua da liburutegia

.Amuak, gonbitea eskaini liburutegiko zerbitzuak: ikus-entzunezkoak, adibidez.

.Liburutegiaren antolakuntza zerbitzua:

.Gipuzkoako eskola liburutegiak osatzeko laguntza

.Bloga

.Zuhaizti Eskolako liburutegia erakusten da adibide gisa: Udalak diru-laguntzak ematen ditu eskolak

.*Directorio Bibliotecas escolares* (Fundación Sánchez Ruipérez): eskola-liburutegien bilatzailea, herrialdeka.

.Haur literaturatik abiatuta, gai bat lantzeko laguntza.

.Gaika bilatu

.Monografiak, artikulak, irakurketa gidak (egin eta beste erakundeek egindakoak jaso)

.Gelarako liburuak aukeratu: eskolarako/liburutegirako/etxerako zer liburu eskuratu?

.Donostiako Udal Liburutegien sarea

.Galtzagorri : ezinbestekoak, argitaratu berriak...

.Mondragon Unibertsitateak egindako gida

.Fundación Sánchez Ruipérez-en gidak eta liburuak

.*Banco del Libro de Venezuela* eta *Fundalectura*.

.Hainbat gai eta baliabide: psikologia/literatura, liburuak baloratzeko irizpideak, HGLren historia, literatura lantzeko gidak...

.Liburutegiak eta haur liburuak ikasleengana gerturatu gelatik kanpo

.Umeak: bisitak egin

.Gazteak: magisteritzako ikasleak, batxilergoak...

.Irakurketa eta Haur literatura: aldizkarien aurkibidea: aldizkari guztietako indizeak